

Udskriftsdato: 24. december 2025

KEN nr 10616 af 27/03/2009 (Gældende)

Ankestyrelsens principafgørelse 75-09 om arbejdsskade - posttraumatisk belastningsreaktion - erhvervssygdom - fortegnelsen

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: J.nr.: 1200858-08

Ankestyrelsens principafgørelse 75-09 om arbejdsskade - posttraumatisk belastningsreaktion - erhvervssygdom - fortegnelsen

Resume:

Posttraumatisk belastningsreaktion anerkendt som erhvervssygdom inden for erhvervssygdomsfortegnelsen.

Diagnosen posttraumatisk belastningsreaktion kom på erhvervssygdomsfortegnelsen i 2005. Sygdommen er både på den nye fortegnelse, der omfatter erhvervssygdomme anmeldt fra 1. januar 2005 og på den gamle fortegnelse, som omfatter erhvervssygdomme anmeldt før 1. januar 2005.

Diagnosen posttraumatisk belastningsreaktion indeholder følgende krav til udsættelsen efter WHO's internationale sygdomsklassifikation;

- Sikrede skal have været udsat for traumatiske begivenheder eller situationer af kortere eller længere varighed af exceptionel truende eller katastrofeagtig karakter.
- Belastningen skal have fundet sted inden for 6 måneder før sygdomsdebut.
- Der er krav til de fysiske/psykiske reaktioner og symptomer i form af blandt andet flashbacks, påtrængende erindringer, mareridt, stærkt ubehag ved udsættelse for omstændigheder, der minder om traumerne, undgåelse af alt, der minder om traumerne, delvis fortrængning af de traumatiske oplevelser, vedvarende symptomer på psykisk overfølsomhed eller alarmberedskab, og mindst to af følgende: ind- eller gennemsovningsbesvær, irritabilitet eller vredesudbrud, koncentrationsbesvær, værende på vagt eller tilbøjelighed til at fare sammen.
- Diagnosen kan ikke stilles uden, at sikrede opfylder de diagnostiske krav til sygdommen fuldt ud.

Ankestyrelsen lagde afgørende vægt på, at sikredes arbejdsvilkår som chauffør havde medført helt ekstraordinære belastninger, og at dette var tilstrækkeligt til, at betingelsen om traumatiske begivenheder eller situationer ligeledes af en exceptionelt truende eller katastrofeagtig karakter var opfyldt. Sikrede havde ligeledes en reel oplevelse af, at fejltrin fra hans side kunne få fatale følger, ikke blot for ham selv, men også for de børn, han havde ansvar for som chauffør.

De beskrevne symptomer var forenelige med diagnosen posttraumatisk belastningsreaktion, og de beskrevne arbejdsmæssige episoder kunne betegnes som exceptionelt truende og var relevante for udviklingen af diagnosen.

Ankestyrelsen lagde desuden vægt på, at sikredes symptomer var opstået inden for 6 måneder efter ansættelsens ophør, og at der således var relevant tidsmæssig sammenhæng mellem de belastende begivenheder og sygdomsdebut.

Love:

Lov om arbejdsskadesikring - lovbekendtgørelse nr. 154 af 7. marts 2006 - § 7

Sagsfremstilling:

Sikrede arbejdede i 4 år som pedel og chauffør på et asylcenter.

Han transporterede op til 60 børn alene i bus over lange strækninger på motorvej. Det var børn fra asylcentre og altså fra mange forskellige kulturer. Under kørslerne opstod der ofte konflikter mellem børnene, der kunne føre til håndgemæng. Sikrede var oftest den eneste voksne i bussen. Derved i sagen beskrevet flere konkrete episoder, som han fandt særligt belastende. Sikrede havde under kørslen som primær opgave at køre bussen, men havde samtidig ansvaret for egen og børnenes sikkerhed.

I et tilfælde måtte han parkere bussen i nødsporet på motorvejen, fordi der var slagsmål mellem 4 drenge på 16 – 18 år. Da han forsøgte at stoppe slagsmålet, blev han ramt af knytnæveslag i ansigtet og fik beskadiget sine briller. Efterfølgende blev han bange og oplevede angstsymptomer, der gjorde det svært for ham at fortsætte turen.

I et andet tilfælde kørte han på motorvejen med ca. 50 børn i bussen, da et barn antændte en raket, og der gik ild i to sæder. Sikrede måtte standse bussen, trække ud i nødsporet og slukke ilden. Børnene blev meget bange, og nogle gik i panik.

I et tredje tilfælde var han udsat for, at en af børnenes forældre tog kvælertag på et andet barn i bussen. Han måtte standse bussen og trække hendes hænder væk fra barnets hals og få hende ud af bussen.

I et fjerde tilfælde åbnede nogle børn bagdøren i bussen. Der sad to små piger og legede ved trappen til bagdøren. Sikrede frygtede, at pigerne ville falde ud på motorvejen, inden han fik standset bussen.

Ud over disse hændelser oplevede sikrede, at børnene var verbalt truende over for ham. Børnene øvede også hærværk på bussen ved at tisse på sæderne og slå hul i bussens højtalere.

Der forelå i sagen oplysninger fra Arbejdstilsynet, der konkluderede, at kombinationen af kørsel over lange afstande og opsyn med urolige børn dels udgjorde en ulykkesrisiko, dels en psykisk belastning for chaufføren. Det var Arbejdstilsynets vurdering, at disse arbejdsmiljøbelastninger kunne forebygges bedre.

Ifølge sagens lægelige oplysninger havde sikrede ved arbejdsophør begyndende tegn på posttraumatisk belastningsreaktion og havde stadig gener i form af flashbacks symptomer, undvigeadfærd, psykisk forøget alarmberedskab, søvnproblemer, temperamentsproblemer og diskrete intellektuelle problemer. Der var tale om et kontinuerligt forløb, hvor sikrede havde været udsat frem til arbejdsophør.

Arbejdsskadestyrelsen havde anerkendt sikredes sygdom som en erhvervssygdom efter fortegnelsen. Arbejdsskadestyrelsen havde vurderet, at der var tale om en posttraumatisk belastningsreaktion efter udsættelse for flere traumatiske situationer af kortere varighed og af exceptionelt truende karakter.

Forsikringsselskabet klagede over afgørelsen til Ankestyrelsen.

Forsikringsselskabet anførte i klagen, at de beskrevne påvirkninger ikke var af exceptionelt truende eller katastrofeagtig karakter, og at sikredes symptomer først opstod efter, at han var ophørt med sit arbejde, og at der derfor var gået mere end 6 måneder fra de nævnte episoder til sygdommens debut.

Sagen blev behandlet i principielt møde til afklaring af, hvornår posttraumatisk belastningsreaktion kunne anerkendes som en erhvervssygdom.

Note:

Se også Principafgørelse U-17-06 om anerkendelse uden for erhvervssygdomsfortegnelsen.

Afgørelse:

Sikrede opfyldte betingelserne i fortegnelsen over erhvervssygdomme for anerkendelse af posttraumatisk belastningsreaktion som erhvervssygdom efter fortegnelsens punkt F. 1.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at sikredes symptomer ifølge den arbejdsmedicinske erklæring var opstået inden for 6 måneder efter ansættelsens ophør. Sikrede forsøgte at undgå at komme til at arbejde inden for chaufførbranchen. Det var først ved ansættelsen i et andet busselskab, at sikredes symptomer kom til fuld udfoldelse.

Ankestyrelsen lagde endvidere vægt på, at sikredes arbejdsvilkår som chauffør havde medført helt ekstraordinære belastninger, og at dette var tilstrækkeligt til, at betingelsen om traumatiske begivenheder eller situationer af kortere eller længere varighed af en exceptionelt truende eller katastrofeagtig karakter var opfyldt.

Ankestyrelsen lagde afgørende vægt på, at der havde været tale om et længerevarende kontinuerligt forløb, hvor sikrede jævnligt var blevet truet med tæsk og bank samtidig med, at han i flere tilspidsede situationer havde ansvaret for mindreårige børn og unge, som var i livsfare. Sikredes reaktion på de forskellige episoder var af væsentlig betydning for, hvordan situationerne udviklede sig og havde afgørende betydning for børnenes sikkerhed.

Et fejltrin fra hans side kunne få fatale følger, ikke blot for ham selv, men også for de børn, som var med i bussen. Samtidig skulle han koncentrere sig om at køre bussen, hvilket var hans primære opgave.

Ankestyrelsen kom således til samme resultat som Arbejdsskadestyrelsen.